

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 16. jūnijā
(OR. en)

10770/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0180 (NLE)

ACP 59
WTO 81
RELEX 750
COAFR 205
FDI 9

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 16. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 312 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES LĒMUMS par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu Nolīgumu par ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanu starp Eiropas Savienību un Angolas Republiku

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 312 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 312 *final*

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.6.2023.
COM(2023) 312 final

2023/0180 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

**par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu Nolīgumu par ilgtspējīgu ieguldījumu
veicināšanu starp Eiropas Savienību un Angolas Republiku**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

2020. gadā Eiropas Savienības (ES) visaptverošajā stratēģijā ar Āfriku tika iekļauts priekšlikums *“izstrādāt vērienīgākus pasākumus ieguldījumu veicināšanai, piesaistei un atbalstam Āfrikā”*¹.

Angolas Republika (turpmāk “Angola”) ir septītais lielākais ieguldījumu galamērķis ieguldītājiem no ES Āfrikas kontinentā, aptverot 5,4 % no ES ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem (2020. gadā ĀTI bija 9,9 miljardi EUR). Lai gan Angolas ekonomikas pamatā pašlaik ir bagātīgie izejmateriāli un energoresursi, valsts cenšas dažādot savu ekonomikas modeli un pēdējos gados ir pielikusi ievērojamas pūles, lai uzlabotu ieguldījumu vidi ārvalstu un vietējiem ieguldītājiem. Angola ir sākusi sarunas par pievienošanos ekonomisko partnerattiecību nolīgumam (EPN), kas noslēgts starp ES un Dienvidāfrikas attīstības kopienas (DAK) EPN grupu. Tomēr EPN nav īpašu noteikumu par ieguldījumiem.

Eiropas Komisijas priekšsēdētājas izpildvietnieks Valdis Dombrovskis un Angolas tirdzniecības un rūpniecības ministrs Viktors Fernandess (*Victor Fernandes*) 2020. gada 8. septembrī nāca klajā ar kopīgu paziņojumu, kurā apstiprināja *“savu nodomu papildus EPN sākt izpēti diskusijas par ES un Angolas ieguldījumu nolīgumu, koncentrējoties uz ieguldījumu veicināšanu”*².

Komisija 2021. gada 23. martā pieņēma ieteikumu Padomes lēmumam³, ar ko pilnvaro sākt sarunas ar Angolu par nolīgumu par ieguldījumu veicināšanu. Eiropas Savienības Padome 2021. gada 26. maijā atļāva sākt sarunas⁴ un pieņēma sarunu norādes.

ES un Angola 2021. gada 22. jūnijā sāka sarunas par ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanas nolīgumu (turpmāk “nolīgums”). Pēc četrām sarunu kārtām ES un Angola pabeidza sarunas 2022. gada 18. novembrī.

Nolīguma vispārējais mērķis ir uzlabot ieguldījumu vidi un atvieglot ieguldījumu mobilizāciju un saglabāšanu starp ES un Angolu, pamatojoties uz mūsdienīgiem un vienkāršotiem noteikumiem, pasākumiem un procedūrām, kas attiecas uz ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem. Tādējādi nolīgums veicina ilgtspējīgu attīstību, ekonomikas izaugsmi un darbvietu radīšanu un stiprina divpusējās ieguldījumu attiecības. Tas arī nodrošina stabilu platformu Angolas ekonomikas dažādošanas un integrācijas sekmēšanai pasaules ekonomikā.

Šis nolīgums ir pirmais nolīgums par ieguldījumu veicināšanu, par kuru ES jebkad ir risinājusi sarunas, un pievienotais priekšlikums Padomes lēmumam ir juridisks instruments, ar ko pilnvaro nolīguma parakstīšanu starp Eiropas Savienību un Angolu.

¹ 2020. gada kopīgs paziņojums “Ceļā uz visaptverošu stratēģiju ar Āfriku”, JOIN(2020) 4 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52020JC0004>.

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_en

³ Ieteikums Padomes lēmumam, ar ko pilnvaro sākt sarunas par nolīgumu par ieguldījumu veicināšanu starp Eiropas Savienību un Angolas Republiku, COM(2021) 138 final.

⁴ Padomes Lēmums, ar ko pilnvaro sākt sarunas par nolīgumu par ieguldījumu veicināšanu starp Eiropas Savienību un Angolas Republiku, 8441/21, 2021. gada 20. maijs.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Iepriekš minētie mērķi atbilst Līgumam par Eiropas Savienību (LES), kurā ir noteikts, ka Eiropas Savienībai vajadzētu *“veicināt [t] visu valstu integrāciju pasaules ekonomikā, arī pakāpeniski atceļot starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus”*⁵.

Mērķi pilnībā atbilst arī Kotonū nolīguma⁶ mērķiem un tajā atbalstītajiem vispārējiem principiem.

Šis nolīgums atbilst Komisijas Tirdzniecības politikas pārskatīšanas 12. pamatdarbībai (*“tiecoties pēc ilgtspējīgiem ieguldījumu nolīgumiem ar Āfriku un dienvidu kaimiņreģionu”*)⁷, kurā Komisija paziņoja par savu nodomu *“piedāvāt [t] jaunu ilgtspējīgu ieguldījumu iniciatīvu Āfrikas un dienvidu kaimiņreģiona partneriem vai reģioniem, kas būs ieinteresēti tajā (..) atsevišķu ieguldījumu nolīgumu veidā vai kā daļu no pastāvošo tirdzniecības nolīgumu modernizācijas”*.

Šis nolīgums arī papildinātu nākamo *“Nolīgumu par ieguldījumu veicināšanu attīstībai”*, par ko pašlaik norit sarunas Pasaules Tirdzniecības organizācijā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Mērķi atbilst citām ES politikas jomām, īpaši ES attīstības politikai.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Saskaņā ar Tiesas 2017. gada 16. maija Atzinumu 2/15 par ES un Singapūras BTN visas jomas, uz kurām attiecas nolīgums, ir ekskluzīvā ES kompetencē un, konkrētāk, LESD 207. panta 1. punkta (ārvalstu tiešie ieguldījumi) darbības jomā.

Nolīgums tādējādi ir jāparaksta Savienībai atbilstīgi Padomes lēmumam, pamatojoties uz LESD 218. panta 5. punktu, un jānoslēdz Savienībai atbilstīgi Padomes lēmumam, pamatojoties uz LESD 218. panta 6. punktu un saņemot Eiropas Parlamenta piekrišanu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Šis nolīgums neattiecas uz jautājumiem, kuri ir ārpus ES ekskluzīvās kompetences.

- **Proporcionalitāte**

Šis nolīgums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, jo starptautiska nolīguma noslēgšana ir piemērots instruments, lai uzņemtos savstarpējas tiesības un pienākumus ar starptautisko tiesību subjektu, piemēram, ārvalsti.

Šis nolīgums tieši tiecas sasniegt ES ārējās darbības mērķi un palīdz īstenot politisko prioritāti *“ES kā spēcīgāka dalībniece pasaules norisēs”*. Tas atbilst ES globālās stratēģijas ievirzēm

⁵ LES 21. panta 2. punkta e) apakšpunkts.

⁶ Partnerattiecību nolīgums starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no otras puses, kas parakstīts 2000. gada 23. jūnijā Kotonū.

⁷ Komisijas paziņojums *“Tirdzniecības politikas pārskatīšana — atvērta, ilgtspējīga un pārliecinoša tirdzniecības politika”*, COM(2021) 66 final.

sadarboties ar citiem partneriem un atbildīgā veidā pārveidot ārējās partnerības, lai sasniegtu ES ārējās prioritātes. Tas palīdz sasniegt ES mērķi izveidot drošas, daudzveidīgas un noturīgas piegādes ķēdes⁸ un sasniegt ES tirdzniecības un attīstības mērķus.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar LESD 218. panta 5. punktu, kurā paredzēts, ka Padome pieņem lēmumus par starptautisku nolīgumu parakstīšanu. Nav cita tiesību instrumenta, ko varētu izmantot šā priekšlikuma mērķa sasniegšanai.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

No 2020. gada jūnija līdz novembrim Komisija rīkoja sabiedrisko apspriešanu⁹, lai apzinātu Eiropas Parlamenta, dalībvalstu, ieinteresēto personu un pilsoniskās sabiedrības viedokli par Eiropas Savienības tirdzniecības politikas pārskatīšanu, tostarp par veidiem, kā stiprināt ES tirdzniecības un ieguldījumu attiecības ar kaimiņvalstīm un Āfriku.

Komisija regulāri apspriežas ar ieinteresētajām personām, *inter alia* ar tirdzniecības nolīgumu ekspertu grupu¹⁰ un pilsoniskās sabiedrības dialogu¹¹ dalībniekiem. Konkrētāk, sarunas par šo nolīgumu tika darītas zināmas un apspriestas pilsoniskās sabiedrības dialogos 2021. gada 24. novembrī un 2023. gada 17. martā.

Pirms sarunām un to gaitā ES dalībvalstis tika regulāri informētas, un ar tām Padomes Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) jautājumu darba grupā un Tirdzniecības politikas pakalpojumu un ieguldījumu komitejā notika gan mutiska, gan rakstiska apspriešanās par dažādajiem sarunu aspektiem. Eiropas Parlaments tika informēts ar tā Starptautiskās tirdzniecības komitejas (INTA) starpniecību, t. i., tika rīkots īpašs darbseminārs¹² 2022. gada 26. oktobrī. Sarunu gaitā iegūtais nolīguma teksts tika sūtīts abām iestādēm.

Turklāt sarunu laikā Komisija savā tīmekļa vietnē¹³ publicēja un regulāri atjaunināja ziņojumus par sarunu kārtām, teksta priekšlikumus, paziņojumus preseī, faktu lapas un citus pamatinformācijas materiālus.

⁸ Komisijas paziņojums “*Kritiski svarīgu izejvielu droša un ilgtspējīga piegāde, kas sekmē divējādo pārkārtošanos*”, COM(2023) 165 final.

⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_en

¹⁰ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

¹¹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

¹² Darbseminārs “ES un Āfrikas tirdzniecības un ieguldījumu attiecību turpmākā virzība”, 2022. gada 26. oktobris.

¹³ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_en

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Uzsākot sarunas, Komisija izmantoja ārējo ekspertu atzinumus, kuri apkopoti saistībā ar Angolas ieguldījumu politikas pārskatu¹⁴, ko izstrādāja UNCTAD (Apvienoto Nāciju Organizācijas Tirdzniecības un attīstības konference), un pētījumu¹⁵, ko veica Pasaules Banka. Abi ziņojumi tika sagatavoti ar ES finansiālo atbalstu. UNCTAD ziņojumā sniegta informācija par Angolas ieguldījumu sistēmu un vājajām vietām ieguldījumu vidē. Tās attiecas uz sistēmu ieguldījumu uzsākšanai un izveidei, darbības noteikumiem un administrācijas spējām un koordināciju. Šīs problēmas ierobežo Angolas spēju pilnībā izmantot tās milzīgo potenciālu piesaistīt ieguldītājus dažādās nozarēs. Pasaules Bankas ziņojumā tika konstatēts, ka ieguldītāji kā būtiskus faktorus, kas ietekmē viņu lēmumus par ieguldījumiem jaunattīstības valstīs, minēja pārredzamības un paredzamības trūkumu darbā ar publiskā sektora aģentūrām, pēkšņas izmaiņas normatīvajos aktos un kavējumus valdības atļauju un apstiprinājumu saņemšanā. Tās ir jomas, uz kurām attiecas nolīgums.

- **Ietekmes novērtējums**

Līdztekus sarunām ārējais līgumslēdzējs veica ilgtspējas ietekmes novērtējumu (IIN)¹⁶, aptverot gan Angolas pievienošanos ES un DAK EPN, gan nolīgumam. Pētījuma mērķis ir noteikt iespējamo no EPN un nolīguma noteikumiem izrietošo ietekmi uz ekonomiku, sociālo jomu, cilvēktiesībām un vidi. IIN ietvaros līgumslēdzējs apspriedās ar iekšējiem un ārējiem ekspertiem un ieinteresētajām personām gan ES, gan Angolā.

IIN apstiprina nolīguma pozitīvo ietekmi uz Angolas ekonomiku, uzsverot arī papildināmību starp nolīgumu, pievienošanos ES un DAK EPN un tehnisko palīdzību abu procesu atbalstam. IIN nav konstatēta nolīguma negatīva ietekme uz nodarbinātību, darba tiesībām, cilvēktiesībām vai vidi.

IIN, kas attiecas gan uz Angolas pievienošanos ES un DAK EPN, gan nolīgumu, veica ārējais līgumslēdzējs "BKP Economic Advisors".

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Priekšlikums neietekmē pamattiesību aizsardzību Savienībā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis nolīgums budžetu neietekmē.

¹⁴ Sk. UNCTAD, *Investment Policy Review of Angola* https://unctad.org/system/files/official-document/diaepcb2019d4_en.pdf.

¹⁵ Sk. Pasaules Banka, *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses* <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>.

¹⁶ Sk. *Sustainability Impact assessment (SIA) in support of trade negotiations with Angola for EU-SADC EPA accession*, galīgais ziņojums, 2021. gada decembris, https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/f9babf9b-6d05-475f-a322-1bfc4e5c9982?p=1&n=10&sort=modified_DESC.

5. CITI ELEMENTI

• **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Nolīgums ietver institucionālus noteikumus, kas nosaka īstenošanas iestāžu struktūru, lai pastāvīgi uzraudzītu nolīguma īstenošanu, darbību un ietekmi.

Ar nolīguma nodaļu par iestādēm izveido "Ieguldījumu veicināšanas komiteju", kuras galvenais uzdevums ir nodrošināt nolīguma sekmīgu un efektīvu darbību. Ar nolīgumu izveido arī dialogu ar pilsonisko sabiedrību, kas notiek katru gadu vienlaikus ar Ieguldījumu veicināšanas komitejas sanākumi.

• **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

• **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Šā nolīguma vispārējais mērķis ir veicināt ieguldījumu piesaisti un paplašināšanu starp ES un Angolu, lai veicinātu ekonomikas dažādošanu un ilgtspējīgu attīstību.

Nolīgumam ir četras būtiskas nodaļas:

- ar ieguldījumiem saistītu pasākumu pārredzamība un paredzamība, piemēram, nosakot, ka jāpublicē visi ar ieguldījumiem saistītie tiesību akti un nosacījumi, un veicinot to, ka ieguldītāji var izmantot vienotus informācijas portālus;
- atļauju piešķiršanas procedūru racionalizēšana, ko panāk, ātri apstrādājot pieteikumus un veicinot e-pārvaldi;
- kontaktpunkti un ieinteresēto personu iesaistīšana nolūkā atvieglot mijiedarbību starp ieguldītājiem un administrāciju;
- ieguldījumi un ilgtspējīga attīstība, ko panāk, iekļaujot ES jaunāko pieeju attiecībā uz "tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības" saistībām un atbildīgu uzņēmējdarbību.

Nodaļas "Domstarpību novēršana un izšķiršana" pamatā ir Pušu sadarbība un tiek meklēts savstarpēji saskaņots risinājums, bet papildus mediācijas noteikumiem tajā ir paredzēta arī iespēja kā galējo līdzekli izmantot šķīrējtiesu starp valstīm.

Kopumā sagaidāms, ka nolīgums uzlabos uzņēmējdarbības vidi Angolā, sniedzot labumu gan ārvalstu, gan vietējiem uzņēmumiem. Līdz ar to ārvalstu ieguldītāji tiks mudināti darboties ilgtermiņā, sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu vietējā ekonomikā. Nolīguma mērķis ir arī papildus esošajiem ieguldītājiem piesaistīt Angolai jaunus ieguldītājus, jo īpaši mazos un vidējos uzņēmumus, kuriem ir grūtāk orientēties ilgstošās un sarežģītās procedūrās, kas nepieciešamas, lai veiktu ieguldījumus ārvalstīs.

Paredzams, ka tas, ka nolīgums uzlabo juridisko noteiktību attiecībā uz ieguldījumiem visās nozarēs, veicinās Angolas ekonomikas dažādošanu tādās jaunās nozarēs kā pārtikas eksports, ražošana un pakalpojumi. Nolīgumā ir iekļauti arī noteikumi, kuru mērķis ir uzlabot saiknes starp ārvalstu ieguldītājiem un vietējiem piegādātājiem.

Visbeidzot, nolīgumā ir iekļauta arī svarīga ilgtspējīgas attīstības dimensija ES un Angolas ieguldījumu attiecībās, tostarp apņemšanās nevājināt vides un darba tiesību aktus un standartus, lai piesaistītu ieguldījumus, un neatsaukt šos tiesību aktus vai neatkāpties no tiem. Nolīgumā ir iekļautas arī saistības efektīvi īstenot starptautiskos darba un vides nolīgumus, tostarp Parīzes nolīgumu. Nolīgumā prasīts, lai Puses veicina ieguldītāju atbildīgu

uzņēmējdarbības praksi un stiprina divpusējo sadarbību ar ieguldījumiem saistītos klimata pārmaiņu politikas un dzimumu līdztiesības politikas aspektos.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu Nolīgumu par ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanu starp Eiropas Savienību un Angolas Republiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) 2021. gada 6. maijā Padome pilnvaroja Komisiju risināt sarunas par nolīgumu par ieguldījumu veicināšanu starp Eiropas Savienību un Angolas Republiku ("nolīgums").
 - (2) 2022. gada 18. novembrī sarunas par nolīgumu starp Eiropas Savienību un Angolas Republiku tika sekmīgi pabeigtas.
 - (3) Tādēļ nolīgums būtu jāparaksta Savienības vārdā, ņemot vērā tā noslēgšanu vēlāk,
- IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Savienības vārdā apstiprina Nolīguma par ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanu starp Eiropas Savienību un Angolas Republiku ("nolīgums") parakstīšanu, ņemot vērā minētā nolīguma noslēgšanu.

2. pants

Padomes Ģenerālsekretariāts izveido instrumentu, kas nodrošina nolīguma sarunu vadītāja norādītajai(-ām) personai(-ām) visas pilnvaras Savienības vārdā parakstīt nolīgumu, ņemot vērā tā noslēgšanu.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*